

Správa o činnosti ZO SVS MV SR od 12. 3. 2020 do 14. 7. 2021

V apríli a máji 2020 sa naša ZO zaoberala zabezpečením práva štátnych zamestnancov na prácu z domu (home office). Tá bola totiž zrušená na gremiálnej porade sekcie verejnej správy (SVS) MV SR dňa 30. apríla 2020. V reakcii na toto rozhodnutie ZV vydal stanovisko, v ktorom upozornil, že práca z domu nemôže byť zrušená, pokiaľ trvá mimoriadna situácia, ktorá bola vyhlásená v súvislosti s koronavírusom. ZV vo svojom stanovisku argumentoval novelizáciou Zákonníka práce z 02. 04. 2020 prijatou zákonom č. 66/2020 Z. z., ktorou bolo zakotvené právo zamestnanca na prácu z domu v čase mimoriadnej situácie a počas dvoch mesiacov po jej odvolaní v tomto znení „zamestnanec má právo na vykonávanie práce zo svojej domácnosti, ak to dohodnutý druh práce umožňuje a na strane zamestnávateľa nie sú vážne prevádzkové dôvody, ktoré neumožňujú výkon práce z domácnosti“ (§ 250b, ods. 2, písm. b). Stanovisko ZV dostal e-mailom aj generálny riaditeľ SVS MV SR Ing. Adrián Jenčo, MBA, LL.M, ktorý si vyžiadal vyjadrenie sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu MV SR. Podnety zo strany ZO mali vplyv na to, že generálny riaditeľ sekcie personálnych a sociálnych činností a osobného úradu MV SR vydal usmernenie, v ktorom žiadal dbať o zachovanie práva na výkon práce z domu za dodržania zákonom predpísaných podmienok. Usmernenie bolo rozoslané 27. mája 2020.

Vo štvrtok 11. júna 2020 dvaja členovia ZV J. Meliš a Mária Feješová vycestovali na stretnutie s vedením Štátneho archívu v Prešove a jeho pracoviska v Poprade a Starej Ľubovni ohľadom návrhu na zmenu v systemizácii miest v Štátnom archíve v Prešove, ktoré sa konalo v popradskom archíve. Cieľom stretnutia bolo prediskutovať presun pracovného miesta vo funkcii samostatný radca z pracoviska v Poprade na pracovisko Stará Ľubovňa. Odbor archívov a registratúr totiž požiadal ZO o stanovisko k navrhovanej systemizačnej zmene. Po vypočutí vyjadrení riaditeľky Mgr. Ľubice Kováčovej, vedúcich pracovísk v Poprade PhDr. Boženy Malovcovej a v Starej Ľubovni PhDr. Jozefa Harčara sa všetci prítomní dohodli na súhlasnom stanovisku k systemizačnej zmene, ktorej cieľom je zabezpečiť na pracovisko v Starej Ľubovni odborného zamestnanca na spracovanie jazykovo a paleograficky náročných fondov.

Koronavírus spôsobil aj posun termínu výročnej členskej schôdze ZO pôvodne naplánovanej na 5. júna. ZV ju zvolal na 26. júna 2020 do priestorov Mestského úradu v Žiline. Po schválení programu zúčastnení pristúpili k hlasovaniu o prijatí nových členov. Členmi ZO sa stalo nových 15 kolegov archivárov z Nitry, Šale, Popradu, Prešova a iných miest. Vzhľadom na odchod tajomníčky ZV Mgr. Kataríny Tibenskej na materskú dovolenku bolo nutné nájsť za ňu náhradu, ktorou sa nakoniec stala Mgr. Monika Mikleová z pracoviska v Šali. Následne J. Meliš a hospodár ZV Mgr. Ladislav Holečka prečítali správu o činnosti ZO a správu o hospodárení ZO za uplynulý rok. Po nich L. Holečka predniesol návrh rozpočtu na nasledujúci rok, ktorý bol schválený.

Od júna 2020 sa činnosť odborov zamerala predovšetkým na skvalitňovanie opatrení týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci archivárov v štátnych archívoch. Celková situácia v oblasti BOZP je ovplyvňovaná viacerými úrovňami. Na jednej strane je to úroveň zamestnávateľa a na druhej strane úroveň zamestnanca. Zo strany zamestnávateľa je

taktiež niekoľko úrovní od centrálného zabezpečovania ochranných pracovných prostriedkov (OPP) až po zodpovednosť priameho vedúceho štátneho zamestnanca. Práve priamy nadriadený zamestnanec je zodpovedný za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci na jemu zverenom pracovisku a má vypracovať analýzu rizík.

Naša základná organizácia zorganizovala pre záujemcov z radov našich členov školenie zástupcov zamestnancov pre BOZP. Školenie sa uskutočnilo 22. septembra 2020 v Archíve v Šali a viedol ho hlavný inšpektor bezpečnosti práce SLOVES Mgr. Peter Belák. Predseda základnej organizácie potom požiadal príslušných vedúcich štátnych zamestnancov o vymenovanie absolventov školenia za zástupcov zamestnancov pre BOZP na ich pracoviskách.

Záver roka 2020 a prvý kvartál roku 2021 bol aj v oblasti činnosti odborovej organizácie poznačený obmedzeniami súvisiacimi s vyhláseným núdzovým stavom a so šíriacimi sa informáciami o možnom prepúšťaní zamestnancov v rezorte Ministerstva vnútra SR.

Problematika práce z domu, ktorú naša organizácia riešila už v máji 2020, bola čiastočne vyriešená prijatím úpravy v legislatíve. Tá ešte viac akcentovala vykonávanie práce z domu, aby sa obmedzila mobilita obyvateľov a eliminovali sa možnosti šírenia nákazy. Práca z domu bola umožnená aj pracovníkom v archívoch, pričom fungovanie pracovísk a vybavovanie agendy muselo byť zabezpečené. Zmeny v legislatíve na jednej strane zabezpečili možnosť výkonu práce z domu, no na druhej strane aj stanovili obmedzenia a povinnosti zamestnávateľov voči zamestnancom vykonávajúcim prácu z domu. Na úseku štátnych archívov sa naša základná organizácia zaoberala otázkou technického a programového vybavenia zamestnancov pracujúcich z domu. Novela Zákonníka práce v § 52 hovorí taktiež, že zamestnávateľ „uhrádza za podmienok podľa § 145 ods. 2 preukázateľne zvýšené výdavky zamestnanca spojené s používaním vlastného náradia, vlastného zariadenia a vlastných predmetov potrebných na výkon domáckej práce alebo telepráce.“ Keďže kolektívna zmluva neupravuje spôsob uhrádzania zvýšených výdavkov zamestnanca spojených s použitím vlastného zariadenia, kontaktovala naša základná organizácia predsedníčku SLOVES-u pani Mgr. Milenu Rácovú, ktorá sa na ministerstvo obrátila listom. V ňom žiadala zabezpečenie mechanizmu, podľa ktorého sa v podmienkach ministerstva bude aplikovať spomínaná legislatívna úprava.

Najväčšie starosti všetkých zamestnancov štátnych archívov však boli vyvolané informáciami o znižovaní mzdových nákladov spojené s avizovaným prepúšťaním. Hoci sa informácie o znižovaní mzdových nákladov postupne objavovali v priebehu posledných mesiacov roka 2020, nikdy nebolo jasné, akým spôsobom sa šetrenie docieli. Informácia o možnom prepúšťaní prišla vo veľmi nevhodnom čase – tesne pred vianočnými sviatkami. A hoci ešte pred samotnými sviatkami prišla informácia o odložení rozhodnutia o prepúšťaní zamestnancov, bola sviatočná atmosféra v domácnostiach zamestnancov poznačená strachom o vlastné zamestnanie. Jedinou možnosťou pre našu základnú organizáciu, ako odvrátiť hroziace nebezpečenstvo, bolo napísanie otvoreného listu. V tomto liste sme zhrnuli súčasný personálny stav v štátnych archívoch, informovali sme o náraste agendy, nízkych platoch

archivárov a o ohrození výkonu štátnej služby na úseku štátnych archívov, ak by sa pristúpilo k prepúšťaniu. Otvorený list bol zaslaný premiérovi Slovenskej republiky, ministrovi vnútra Slovenskej republiky a iným kompetentným predstaviteľom a zamestnancom Ministerstva vnútra SR. Z úradu vlády prišla odpoveď o odstúpení záležitosti na ministerstvo vnútra. Odvtedy naša základná organizácia neviduje žiadnu komunikáciu zo strany oslovených predstaviteľov a ani nové informácie o stave možného prepúšťania zamestnancov.

Po odchode predsedu ZO J. Meliša od 1. júna 2021 organizáciu dočasne vedie podpredsedníčka M. Feješová. Venuje sa vybavovaniu najnutnejšej agendy, ako je vypracovanie stanovísk k návrhom na zmeny v systemizácii miest, účasti na výberových konaniach a odovzdávaní informácií doručených z vedenia SLOVES-u či Konfederácie odborových zväzov.

Na vypracovanie tejto správy dodal podklady bývalý predseda J. Meliš, ktorý plánoval realizovať zasadnutie výboru dňa 25. 5. 2021, ale nestihlo sa uskutočniť.

V Modre 14. 7. 2021

Mgr. Mária Feješová, PhD.